

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 275/2018-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku v konaní o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti BELL TRADE s. r. o., Živnostenská 2, Bratislava, IČO: 35 839 511, zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Fulcom, Živnostenská 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 21 CoE 280/2017-514 z 13. marca 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti BELL TRADE s. r. o. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia sťažovateľky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 275/2018 zo 17. júla 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov účinného do 28. februára 2019 na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BELL TRADE s. r. o., Živnostenská 2, Bratislava, IČO: 35 839 511 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 21 CoE 280/2017-514 z 13. marca 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Vec bola prijatá na ďalšie konanie 17. júla 2018 podľa v tom čase platného rozvrhu práce, a to III. senátom ústavného súdu v zložení Rudolf Tkáčik (predseda senátu) a Jana Baricová (sudkyňa spravodajkyňa) a Mojmir Mamojka ako členovia senátu. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní veci do senátu Janou Baricovou (sudkyňa spravodajkyňa) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci tejto ústavnej sťažnosti v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti najskôr opísala skutkový stav veci: *«V právnej veci sťažovateľa ako žalobcu proti žalovanému v 1. rade spoločnosti PET-PACK SK s.r.o... a žalovanému v 2. rade spoločnosti O2 Czech Republic, so sídlom Za Brumlovkou 266/2, 14022 Praha 4 - Michle, Česká republika... (ďalej len „O2“), prebiehalo na Okresnom*

súde Malacky pod sp.zn. 10Cb/4/2012, konanie o zaplatenie 31 250.000,-CZK s prísl. a 3.244.000.000,-CZK s prísl. V uvedenom konaní bolo vydané uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 06.06.2012, č.k. 10Cb/4/2012-166, ktorým súd konanie voči spoločnosti O2 ako žalovanému v 2. rade zastavil a priznal jej nárok na náhradu trov konania vyčíslenú samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto uznesenia. Uvedené uznesenie Okresného súdu Malacky bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.11.2014, č.k. 1Cob/227/2014-490. V tomto uznesení Krajského súdu v Bratislave bola zároveň sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť spoločnosti O2 trovy konania vzniknuté po vydaní uvedeného uznesenia Okresného súdu Malacky, vrátane trov odvolacieho konania, v celkovej výške 605.041,89 EUR (trovy právneho zastúpenia) a 331,93 EUR (iné trovy konania). Následne, po potvrdení uznesenia Okresného súdu Malacky zo dňa 06.06.2012, č.k. 10Cb/4/2012- 166, Krajským súdom v Bratislave, bolo vydané rozhodnutie o náhrade trov prvoinštančného konania, a to uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 20.02.2015, č.k. 10Cb/4/2012-506, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť spoločnosti O2 trovy konania vzniknuté do vydania uznesenia Okresného súdu Malacky zo dňa 06.06.2012, č.k. 10Cb/4/2012-166, vo výške 617.382,72 EUR.»

4. Na podklade uznesenia krajského súdu č. k. 1 Cob 227/2014-490 z 28. novembra 2014 v spojení s uznesením Okresného súdu Malacky č. k. 10 Cb 4/2012-166 zo 6. júna 2012 bolo na návrh spoločnosti O2 začaté exekučné konanie proti sťažovateľke pre vymoženie sumy 605 373,82 € s prísl. (ďalej len „exekučné konanie 1“). Pohl'adávkou priznanú uznesením Okresného súdu Malacky č. k. 10 Cb 4/2012-506 z 20. februára 2015 spoločnosť O2 rozdelila a časť vo výške 317 382,72 € postúpila spoločnosti Hypo collector s. r. o., ktorá ju následne postúpila na spoločnosť MARLESTONE. Na návrh spoločnosti MARLESTONE bolo následne začaté exekučné konanie proti sťažovateľke pre vymoženie sumy 317 382,72 € s prísl. (ďalej len „exekučné konanie 2“).

5. V rámci exekučného konania 1 sťažovateľka podala návrh na zastavenie exekúcie, ktorým sa domáhala, aby súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju z dôvodu, že došlo k zániku pohľadávky vymáhanej v tomto exekučnom konaní v dôsledku započítania s pohľadávkou, ktorú evidovala voči spoločnosti O2. Okresný súd Bratislava I (ďalej len

„okresný súd“) uznesením č. k. 61 Er 236/2015-168 z 9. novembra 2015 návrh sťažovateľky zamietol z dôvodu, že nepreukázala existenciu pohľadávky voči spoločnosti O2, a taktiež z dôvodu, že na Mestskom súde v Prahe prebieha na základe žaloby spoločnosti O2 pod sp. zn. 66 C 15/2014 konanie o určenie neexistencie zmlúv, z ktorých mala predmetná pohľadávka voči spoločnosti O2 vzniknúť, a exekučný súd nemôže zasiahnuť do právomoci založenej v prospech Mestského súdu v Prahe vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu (t. j. nemôže rozhodovať o existencii predmetnej pohľadávky sťažovateľky voči O2, keďže o tejto otázke má právomoc rozhodovať len Mestský súd v Prahe). Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 21 CoE 13/2016-222 z 31. októbra 2017 rozhodnutie okresného súdu z 9. novembra 2015 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa názoru krajského súdu obsiahnutého v tomto rozhodnutí nie je možné v prebiehajúcom exekučnom konaní riešiť spor týkajúci sa existencie pohľadávky sťažovateľky voči spoločnosti O2, keďže ani okresný súd, ani krajský súd na to nemá právomoc. Právomoc je daná Mestskému súdu v Prahe, keďže na tomto súde sa konanie o tejto otázke začalo skôr (27. mája 2014, pričom návrh na zastavenie exekúcie bol podaný 22. júna 2015). Okresný súd teda podľa názoru krajského súdu vydal svoje rozhodnutie bez toho, aby mohol riadne posúdiť, či k zániku pohľadávok došlo alebo nie, išlo teda o rozhodnutie predčasné. V závere krajský súd uviedol, že vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že tento bude povinný exekúciu odložiť až do právoplatného rozhodnutia Mestského súdu v Prahe v konaní vedenom pod sp. zn. 66 C 15/2014 a až v prípade preukázania vzniku predmetnej pohľadávky sťažovateľky voči spoločnosti O2 bude môcť posúdiť, či pohľadávka vymáhaná v exekučnom konaní zanikla v dôsledku započítania, a teda či existuje dôvod na zastavenie exekúcie.

6. V rámci exekučného konania 2 sťažovateľka podala námietky proti exekúcii, ktorými sa domáhala (rovnako ako v exekučnom konaní 1), aby súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju z dôvodu, že došlo k zániku pohľadávky vymáhanej v tomto exekučnom konaní v dôsledku započítania s pohľadávkou, ktorú evidovala voči spoločnosti O2. Okresný súd uznesením č. k. 62 Er 1339/2015-318 z 1. marca 2017 námietkam sťažovateľky vyhovel. Považoval za preukázané, že existuje pohľadávka sťažovateľky

v niekoľkonásobne vyššej výške, ako je pohľadávka vymáhaná v predmetnom exekučnom konaní, a že došlo k započítaniu vymáhanej pohľadávky s touto pohľadávkou sťažovateľky. Tento stav spôsobil zánik vymáhanej pohľadávky spoločnosti MARLESTONE, v dôsledku čoho je daný dôvod neprípustnosti exekúcie. Vo vzťahu ku konaniu prebiehajúcemu na Mestskom súde v Prahe pod sp. zn. 66 C 15/2014 okresný súd uviedol, že napriek existencii tohto konania má právomoc rozhodovať o existencii pohľadávky sťažovateľky voči spoločnosti O2, keďže o tejto otázke rozhoduje v konaní o výkon rozhodnutia, v ktorom je daná jeho výlučná právomoc v zmysle čl. 24 ods. 5 nariadenia Brusel I bis. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie spoločnosť MARLESTONE v postavení oprávneného. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodnutie okresného súdu z 1. marca 2017 zmenil tak, že námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vo vzťahu k prekážke litispendencie v súvislosti s konaním na Mestskom súde v Prahe vedeným pod sp. zn. 66 C 15/2014 sa stotožňuje so záverom okresného súdu. Podľa názoru krajského súdu je predmetom konania pred Mestským súdom v Prahe konanie o určovacej žalobe, ktorá pre dané exekučné konanie predstavuje len jednu z prejudiciálnych otázok, s ktorou sa exekučný súd musí vysporiadať v rámci konania o námietkach sťažovateľky proti exekúcii a ktorú je oprávnený riešiť samostatne. Rozhodnutie okresného súdu zmenil z dôvodu, že síce správne zistil skutkový stav, ale vyvodil z neho nesprávne právne závery. Krajský súd uzavrel, že sťažovateľka nepreukázala existenciu svojej splatnej pohľadávky voči oprávnenému, a teda nepreukázala danosť dôvodu zastavenia exekúcie.

7. V rozdielnom postupe krajského súdu v oboch označených exekučných konaniach vidí sťažovateľka porušenie svojich práv. Uvádza, že krajský súd bol v oboch prípadoch obsadený tým istým senátom 21 CoE, obe exekučné konania sa týkali rovnakých účastníkov konania s rovnakým právnym a skutkovým základom, napriek tomu však krajský súd vydal odlišné rozhodnutia. Z rozhodnutia vydaného v exekučnom konaní 1 vyplýva, že exekučný súd sa nezaoberal otázkou existencie pohľadávky sťažovateľky voči spoločnosti O2 a nariadil okresnému súdu exekúciu odložiť až do právoplatného skončenia konania na Mestskom súde v Prahe. Z rozhodnutia vydaného krajským súdom v exekučnom konaní 2 naopak vyplýva, že exekučný súd sa zaoberal existenciou pohľadávky sťažovateľky voči

spoločnosti O2 (resp. voči jej právnomu nástupcovi MARLESTONE) s takým záverom, že sťažovateľka existenciu pohľadávky nepreukázala. Sťažovateľke tak nie je zrejmé, prečo krajský súd v neskoršom rozhodnutí zmenil názor v právnej otázke, ktorá má rozhodujúci vplyv na výsledok exekučného konania 2.

8. Z uvedených dôvodov je sťažovateľka toho názoru, že krajský súd porušil princíp právnej istoty, ktorý je obsiahnutý v princípe právneho štátu zaručenom čl. 1 ods. 1 ústavy, a rovnako porušil aj princíp legitímneho očakávania, keďže neskoršie rozhodnutie krajského súdu vydané v exekučnom konaní 2 bolo založené na opačnom názore ako skoršie rozhodnutie toho istého senátu vydaného v exekučnom konaní 1. Keďže krajský súd nedodrжал uvedené princípy zaručené sťažovateľke ústavou, porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vyslovenie porušenia ktorých od ústavného súdu očakáva. Okrem toho žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie krajského súdu, replika sťažovateľky a vyjadrenie zúčastnenej osoby

9. Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu zo 14. augusta 2018 v stručnosti vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV/421/2018 z 12. septembra 2018, ktorý bol ústavnému súdu doručený 18. septembra 2018. Predseda krajského súdu k vecnej stránke sťažnosti uviedol, že krajský súd prostredníctvom senátu 21 CoE rozhodoval v predmetných konaniach o odlišných predmetoch. Kým v rámci exekučného konania 1 rozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie, v exekučnom konaní 2 rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu o námietkach sťažovateľky, čo podľa jeho názoru samo osebe zakladá rozdielnosť rozhodovania v zmysle príslušnej právnej úpravy (Exekučného poriadku). Ďalej uviedol, že s ohľadom na osobité okolnosti konania o námietkach proti exekúcii (§ 50 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017) posudzoval krajský súd vec po právnej i skutkovej stránke vrátane posudzovania sťažovateľkou namietanej prekážky litispendencie. Podľa jeho názoru nie je možné dospieť

k sťažovateľom tvrdenej zmene názoru krajského súdu v právnej otázke a k porušeniu princípu právnej istoty iba porovnávaním týchto dvoch uznesení bez prihliadnutia na predmet oboch rozhodnutí. Krajský súd vyjadril presvedčenie, že v lehote stanovenej zákonom na podanie námietok sťažovateľka nepreukázala ňou tvrdený zánik vzájomných pohľadávok a záväzkov platným a účinným započítaním, čo viedlo k vydaniu napadnutého rozhodnutia. Preto považuje jej ústavnú sťažnosť za nedôvodnú. Poukázal tiež na to, že zo strany sťažovateľky nebola využitá možnosť podania dovolania proti namietanému uzneseniu. Súčasne dodal, že súdny exekútor dal podnet na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku, o ktorom okresný súd zatiaľ nerozhodol. V závere oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní.

10. Ústavný súd zaslal vyjadrenie krajského súdu právnemu zástupcovi sťažovateľky s možnosťou zaujatia stanoviska v lehote 7 dní od doručenia prípisu. Sťažovateľka sa k stanovisku krajského súdu vyjadrila podaním z 2. októbra 2018 doručeným ústavnému súdu 4. októbra 2018, v ktorom zhrnula: *„K odlišným predmetom predmetných exekučných konaní sťažovateľ uvádza, že bez ohľadu na rozdielne opravné prostriedky využité sťažovateľom v týchto konaniach, išlo o konania medzi tými istými sporovými stranami (spoločnosť MARLESTONE vystupujúca v postavení oprávneného v Exekučnom konaní č.2 je právnym nástupcom spoločnosti 02), a v oboch konaniach boli exekučnými titulmi rozhodnutia o trovách vydané v rámci toho istého konania (v rámci konania pred Okresným súdom Malacky, sp.zn. 10Cb/4/2012. Išlo teda nepochybné o skutkovo aj právne rovnakú situáciu medzi tými istými sporovými stranami. Zároveň je nepochybné, že v oboch týchto exekučných konaniach bola riešená otázka právomoci konajúceho exekučného súdu rozhodovať o vznesenej námietke zániku vymáhanej pohľadávky v dôsledku započítania. V Exekučnom konaní č. 1 Krajský súd v Bratislave dospel k záveru, že exekučný súd nemôže zasiahnuť do právomoci založenej v prospech Mestského súdu v Prahe vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu (t.j. nemôže rozhodovať o existencii predmetnej pohľadávky sťažovateľa voči 02, nakoľko o tejto otázke má právomoc rozhodovať len Mestský súd v Prahe). Naproti tomu v Exekučnom konaní č. 2 Krajský súd v Bratislave dospel k záveru, že exekučný súd nielenže môže, ale aj musí mať možnosť posudzovať existenciu predmetnej pohľadávky sťažovateľa voči 02, resp. následne voči spoločnosti MARLESTONE, nakoľko je*

daná jeho výlučná právomoc podľa čl. 24 ods. 5 Nariadenia Brusel I bis. Z uvedeného vyplýva, že v Exekučnom konaní č. 2 dospel Krajský súd v Bratislave k úplne protichodnému právnemu posúdeniu ako v skôr rozhodnutom Exekučnom konaní č. 1. Zároveň je potrebné poznamenať, že otázka právomoci je základnou procesnou otázkou, ktorú si musí súd ustáliť ako prvú, resp. otázkou, bez vyriešenia ktorej nemôže vec meritórne prejednať a rozhodnúť. Zároveň je nepripustné, aby v takejto zásadnej otázke rozhodol súd v skutkovo a právne rovnakých veciach odlišne.“ K námietke krajského súdu o tom, že sťažovateľka nevyužila možnosť podať dovolanie, uviedla, že v danom prípade neexistoval dovolací dôvod, pre ktorý by mohlo byť dovolanie opodstatnene podané, a preto ho nepovažovala za účinný prostriedok nápravy v danej veci.

11. Nadväzne ústavný súd v zmysle § 126 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) účinného od 1. marca 2019, ktorý sa pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti obchodnú spoločnosť MARLSTONE LIMITED, 4 Areos Street, Strovolos, Nicosia, Cyprus, ktorá má postavenie oprávneného v exekučnom konaní, a teda v konaní pred ústavným súdom je zúčastnenou osobou.

12. Zúčastnená osoba sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila podaním z 8. januára 2019 a podaním z 27. marca 2019 doručeným ústavnému súdu 29. marca 2019. Vo svojich podaniach vyjadrila potrebu skúmať podmienku včasnosti podania ústavnej sťažnosti vo vzťahu k oboch rozhodnutiam, ako aj zväžiť, či v oboch veciach boli vyčerpané všetky opravné prostriedky, ktoré mala sťažovateľka k dispozícii. Zároveň uviedla, že rozhodnutie krajského súdu z 31. októbra 2017 nie je rozhodnutím konečným. Vo veci následne 4. októbra 2018 rozhodol okresný súd tak, že opätovne zamietol návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie, pretože sťažovateľka nemá pohľadávku spôsobilú na započítanie. Sťažovateľka sa proti rozhodnutiu okresného súdu odvolala. Zúčastnená osoba v rámci svojho vyjadrenia ozrejmila vývoj prípadu a skonštatovala, že exekučné konania sú

následkom šikanózneho uplatňovania práv sťažovateľky voči právnemu predchodcovi zúčastnenej osoby a takýto výkon práva nepožíva podľa jej názoru právnu ochranu.

III.

K odôvodneniu rozhodnutí všeobecných súdov

13. Ústavný súd považuje za vhodné na tomto mieste v stručnosti zrekapitulovať obsah odôvodnení jednotlivých uznesení.

14. V exekučnom konaní 1 okresný súd založil svoj záver o zmietnutí návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie na tom, že jednostranný zápočet vykonaný zo strany sťažovateľky bol nespôsobilý vyvolať právne účinky zániku vzájomných pohľadávok, pretože pohľadávka mu nikdy nebola priznaná. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 31. októbra 2017, ktorým bolo rozhodnutie okresného súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a ktoré sťažovateľka porovnáva s namietaným rozhodnutím, vyplýva, že oprávnený 6. júla 2017 predložil rozsudok Mestského súdu v Prahe č. k. 66 C 15/2014-391 z 26. júna 2017, určujúci, že zmluvy údajne uzavreté medzi oprávneným a sťažovateľkou, na základe ktorých mala vzniknúť pohľadávka spôsobilá na započítanie, nikdy nevznikli a neexistujú. Krajský súd následne uzavrel, že v prebiehajúcom exekučnom konaní nie je možné riešiť spor týkajúci sa existencie pohľadávky sťažovateľky voči oprávnenému, pretože na to nemá okresný súd a ani krajský súd právomoc; tá je daná Mestskému súdu v Prahe. Rozhodnutie okresného súdu tak bolo podľa jeho názoru vydané bez toho, aby okresný súd mohol riadne posúdiť, či k zániku vzájomných pohľadávok oprávneného a sťažovateľky došlo, išlo teda o predčasné rozhodnutie. Nadväzne krajský súd inštruoval okresný súd, že po vrátení veci má exekúciu odložiť až do právoplatného rozhodnutia Mestského súdu v Prahe.

14.1 Dňa 30. júla 2018 bolo okresnému súdu doručené oznámenie, že Vrchný súd v Prahe potvrdil rozsudok Mestského súdu v Prahe z 26. júna 2017, čím potvrdil skutočnosť, že zmluvy nevznikli a neexistujú, a teda jednostranný zápočet zo strany sťažovateľky nebol spôsobilý vyvolať právne účinky zániku vzájomných pohľadávok.

Vzhľadom na túto skutočnosť okresný súd opätovne zamietol návrh sťažovateľky na zastavenie exekučného konania (uznesenie č. k. 61 Er 236/2015-249 zo 4. októbra 2018). Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľka odvolala.

15. V exekučnom konaní 2 okresný súd rozhodoval o námietkach sťažovateľky proti exekúcii, ktorým vyhovel, pretože považoval za preukázané, že po vzniku exekučného titulu zanikol nárok ním priznaný, a to v dôsledku započítania vykonaného sťažovateľkou. Na podklade odvolania oprávneného krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu a námietky sťažovateľky proti exekúcii napadnutým uznesením zamietol. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že neexistuje v danom prípade prekážka litispendencie. Ide o súvisiace veci, pri ktorých je nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkom v občianskych a obchodných veciach daná možnosť (nie povinnosť) prerušenia konania. K tomu uviedol, že predmetom konania pred Mestským súdom v Prahe je konanie o určovacej žalobe, ktorá pre dané exekučné konanie predstavuje len jednu z prejudiciálnych otázok, s ktorou sa exekučný súd musí vysporiadať v rámci konania o námietkach sťažovateľky proti exekúcii a ktorú je oprávnený riešiť samostatne, pričom s poukazom na § 193 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nie je rozhodnutím iného súdu viazaný. V danom prípade bolo sporné samotné platné uzavretie zmlúv, od ktorých sťažovateľka odvíjala svoje nároky, v tejto časti sa však krajský súd s poukazom na konkrétne okolnosti a dôkazy (bod 31 a 32 namietaného rozhodnutia) nestotožnil s okresným súdom v tom, že k ich uzavretiu došlo platne. Krajský súd tak v závere konštatoval, že v súvislosti so vznesenými námietkami proti exekúcii sťažovateľka nepreukázala existenciu splatnej pohľadávky voči právnomu predchodcovi oprávneného spôsobilej na započítanie v čase realizovania jednostranného právneho úkonu smerujúceho k započítaniu vzájomných pohľadávok, t. j. nepreukázala vykonanie platného jednostranného právneho úkonu započítania a neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu tvrdeného dôvodu obsiahnutého v námietkach proti exekúcii o zániku vymáhaného nároku.

IV.

Relevantná právna úprava

16. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

17. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

20.1 Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu

ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

21. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania a zúčastnenej osoby, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

22. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením, ktorým krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu o námietkach sťažovateľky proti exekúcii tak, že ich zamietol. Odôvodnenie tohto rozhodnutia sťažovateľka podrobuje kritike, tvrdiac, že za rovnakých skutkových i právnych okolností rozhodol krajský súd v inej (predošlej) veci opačne, a v tom vidí ústavnoprávny problém.

23. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania, resp. strane sporu sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

24. K námietke nastolenej sťažovateľkou ústavný súd v prvom rade vo všeobecnosti uvádza, že rozdielna rozhodovacia prax súdu o „totožných“, resp. obdobných veciach nie je žiaduca. Zákonná formulácia princípu právnej istoty vyjadrená v čl. 2 Civilného sporového poriadku chráni hodnotu predvídateľnosti práva, resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. V zmysle odseku 2 citovaného článku je právnou istotou stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má (podľa odseku 3 tohto článku, pozn.) právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

25. Inými slovami, princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje právnú istotu a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Na druhej strane je nutné uviesť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť (čl. 2 ods. 3 CSP), a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal.

26. K preskúmaniu splnenia týchto požiadaviek krajským súdom v namietanom rozhodnutí sa však ústavný súd dostane až potom, čo ozrejmi podstatu a charakter oboch rozhodnutí, ktoré sťažovateľka v rámci svojej ústavnej sťažnosti podrobuje komparácii a z rozdielnosti názorov k totožnej otázke vyplývajúcich z oboch rozhodnutí vyvodzuje porušenie svojich práv.

27. Porovnaním obsahu oboch rozhodnutí by sa mohlo na prvý pohľad zdať, že krajský súd rozhodol o jednej a tej istej veci (presnejšie otázke, pozn.) rozdielne. V oboch

exekučných konaniach sa riešila právomoc okresného súdu, resp. krajského súdu rozlúsknuť otázku existencie pohľadávky sťažovateľa voči spoločnosti O2, ktorá mala byť spôsobilá na započítanie s vymáhanou pohľadávkou. Kým v exekučnom konaní 1 krajský súd ustálil, že právomoc je daná Mestskému súdu v Prahe, v exekučnom konaní 2 usúdil, že sa všeobecné slovenské súdy môžu s danou otázkou vysporiadať sami. Ústavný súd uznáva, že v každom z prípadov rozhodol exekučný súd o tejto (rovnakej) otázke rozdielne a takýto stav (sám osebe bez zohľadnení okolností) samozrejme nie je žiaduci. Na druhej strane je však potrebné vziať na zreteľ rozličný predmet týchto konaní. Kým v exekučnom konaní 1 išlo o posudzovanie návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie, v exekučnom konaní 2 sa riešili jej námietky proti exekúcii. Rovnako je potrebné prihliadnuť aj na charakter oboch rozhodnutí. V exekučnom konaní 1 nešlo o konečné rozhodnutie, ale o rozhodnutie kasačné, ktoré inštruovalo okresný súd, ako vo veci postupovať, t. j. konečným spôsobom o tejto otázke prakticky dosiaľ rozhodnuté nebolo.

28. Námietky proti exekúcii boli procesným prostriedkom obrany, ktorý mohol povinný využiť (podľa exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017) v lehote 14 dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránili jeho vymáhateľnosti, alebo pre iné dôvody, pre ktoré by bola exekúcia neprípustná (§ 50 ods. 1 Exekučného poriadku). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že v tom čase účinná právna úprava stanovovala, že pokiaľ sa námietkam právoplatne vyhovel, súd exekúciu obligatórne zastavil, pričom proti tomuto rozhodnutiu sa nepripúšťalo odvolanie (§ 50 ods. 5 Exekučného poriadku).

29. V konaní o námietkach preskúmava exekučný súd existenciu prekážky výkonu exekúcie, ktorá nastala po vzniku exekučného titulu, ale pred začatím exekúcie. Námietkami povinný sleduje, aby súd rozhodol, že exekúcia na majetok povinného sa nezačala oprávnene a aby exekúciu následne zastavil. Ak ide o prekážku, ktorá vznikla až po začatí exekúcie, námietky sa zamietnu, ale exekúcia sa zastaví v zmysle § 57 Exekučného poriadku, pretože počas exekúcie nastala niektorá zo skutočností tam ustanovená (k tomu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 3/2009 z 29. apríla 2010).

30. Ústavný súd už vyslovil právny názor, že exekučný súd je v konaní o zastavení exekúcie viazaný už vyriešenou právnou otázkou dôvodnosti podaných námietok a neposudzuje opätovne dôvody, ktoré viedli k vyhovaniu námietkam proti exekúcii. Opätovnému posúdeniu dôvodnosti námietok bráni aj materiálna stránka právoplatnosti súdneho rozhodnutia (v tomto prípade rozhodnutia o vyhovení námietkam), ktorá spočíva v záväznosti výroku rozhodnutia a jeho zásadnej nezmeniteľnosti prejavujúcej sa v prekážke brániacej novému prejednaniu veci (*impedimentum rei iudicatae*). Dôsledkom tejto vlastnosti súdneho rozhodnutia je nemožnosť preskúmania jeho vecnej správnosti v rámci konania o zastavenie exekúcie. Zastavenie exekúcie podľa § 50 ods. 5 Exekučného poriadku je obligatórnym následkom procesu námietkového konania, v ktorom sa námietkam vyhovel (II. ÚS 586/2011).

31. Vzťahnuc relevantnú právnu úpravu, ako aj judikované závery na prípad sťažovateľky, možno konštatovať, že pokiaľ by bolo námietkam sťažovateľky vyhovené, nasledovalo by *ex offico* zastavenie exekúcie. Okresný súd a nadväzne krajský súd teda mohli v rámci exekučného konania 2 rozhodovať len o tom, či v danom čase (t. j. po vzniku exekučného titulu, ale pred začatím exekúcie) vznikol alebo nevznikol stav, resp. nastali alebo nenastali okolnosti, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku, ako to predpokladal § 50 ods. 1 Exekučného poriadku. Na tento účel bolo vykonané dokazovanie v takom rozsahu, ktorý zodpovedal podaným námietkam proti exekúcii a následne bolo povinnosťou rozhodnúť tak, aby sa v ďalšom priebehu exekučného konania odstránili možné pochybnosti o existencii uplatneného práva. Pochybnosti o existencii uplatneného práva v danom prípade neboli. Tie spočívali v tom, či po vzniku exekučného titulu nastala prekážka výkonu práva, na ktorú poukazovala sťažovateľka, t. j. pohľadávka spôsobilá na započítanie. Keďže sťažovateľka v momente podania námietok nepreukázala existenciu splatnej pohľadávky (túto otázku posudzoval a vyriešil exekučný súd k danému času), neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu tvrdeného dôvodu obsiahnutého v námietkach proti exekúcii o zániku vymáhaného nároku.

32. Z hľadiska posudzovania sťažovateľkou označených práv je však podstatné to, že napadnuté uznesenie nebolo porovnávané s rozhodnutím, v ktorom by bola vyriešená sporná otázka konečným spôsobom, ale s rozhodnutím kasačným. Druhým podstatným momentom je to, že napadnuté uznesenie, ktorým sa rozhodlo o námietkach sťažovateľky, nie je konečným rozhodnutím týkajúcim sa osudu celého exekučného konania 2, ale sťažovateľke v takom prípade zostávala zachovaná možnosť uplatnenia návrhu na zastavenie exekúcie v prípade, ak by po začatí exekúcie vznikla niektorá zo zákonom predpokladaných prekážok (t. j. v konkrétnom prípade, ak by bolo právoplatne rozhodnuté o existencii pohľadávky spôsobilej na započítanie). Ústavný súd teda uzatvára, že nie je možné dospieť k sťažovateľkou tvrdenej zmene názoru krajského súdu a k porušeniu princípu právnej istoty iba porovnávaním obsahu spomínaných dvoch uznesení bez toho, aby sa prihliadalo na to, o akom predmete rozhodujú (návrh na zastavenie alebo námietky proti exekúcii), o aké rozhodnutia ide (meritórne alebo procesné), ako aj bez toho, aký to bude mať vplyv na nasledujúci priebeh exekučného konania (zastavenie exekučného konania alebo pokračovanie v exekúcii).

33. Okrem toho, námietka sťažovateľky už v súčasnosti úplne stratila opodstatnenie, keďže ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že exekučné konanie 2 bolo právoplatne zastavené. V exekučnom konaní 1 bolo napokon po rozhodnutí krajského súdu rozhodnuté inak – opäť o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie, pretože Mestský súd v Prahe právoplatne rozhodol, že zmluvy, ktoré boli predmetom tohto konania, nevznikli a neexistujú, a teda aj jednostranný zápočet sťažovateľky je nespôsobilý vyvolať právne účinky zániku vzájomných pohľadávok (pozri bod 14.1). Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom dosiaľ rozhodnuté nebolo. Rozhodnutím, s ktorým sťažovateľka porovnávala napadnuté rozhodnutie, nebolo konečným spôsobom rozhodnuté o návrhu na zastavenie exekúcie a ani dosiaľ nie je právoplatne zodpovedaná otázka, ktorej riešenie v rámci týchto dvoch rozhodnutí porovnávala.

34. Vzhľadom na všetky tieto dôvody ústavný súd konštatuje, že právne závery formulované krajským súdom v rámci exekučného konania 2 zohľadňujú špecifickosť predmetu konania (konanie o námietkach), ako aj charakter rozhodnutia, pokiaľ ide

o porovnanie so skorším rozhodnutím vydaným v rámci exekučného konania 1 (kasačné rozhodnutie), pričom tieto závery nenesú prvky arbitrárnosti, ktoré by mali byť korigované v konaní pred ústavným súdom a ktoré by mohli pre ich iracionálnosť alebo pre porušenie princípu právnej istoty založiť ústavnú neudržateľnosť napadnutého rozhodnutia, a preto sťažnosti sťažovateľky nevyhoveli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2019